

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Bíróság

a dr. Baltay István Levente ügyvivő (1084 Budapest, Víg u. 28.) által képviselt
Társaság a Szabadságjogokért (1084 Budapest, Víg u. 28.) felperesnek

az Egészségügyi Minisztérium (1051 Budapest, Arany János u. 6-8.) alperes ellen

közérdekű adat kiadása iránt indított perében meghozta a következő

ITÉLETET

A bíróság kötelezi az alperest arra, hogy a Pszichiátriai és a Neurológiai Szakmai Kollégium által készített, az egyes pszichoaktív szerek egészségkárosító hatására vonatkozó állásfoglalást 15 napon belül bocsássa a felperes rendelkezésére.

A le nem rótt kereseti illetéket az Állam viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, amelyet ennél a bíróságnál lehet írásban, 3 példányban benyújtani. A fellebbezési határidő lejárt előtt a felek kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívül történő elbírálását. Ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték vagy az Állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik vagy csak az előzetes végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel vagy részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos, illetve ha csak az ítélet indokolása ellen irányul, bármelyik fél kérheti, hogy a fellebbezést a másodfokú bíróság tárgyaláson bírálja el.

INDOKOLÁS

Az alperes felkérésére az alperes javaslattevő, véleményező és tanácsadó testülete, a Pszichiátriai és a Neurológiai Szakmai Kollégium állásfoglalást készített egyes pszichoaktív szerek egészségre való veszélyességéről, melyet az alperes a honlapján nem tett közzé. A felperes előzetes tájékozódás és levelezés után a 2006.01.06-án kelt levélben kérte az alperestől a pszichoaktív szerek egészségre való veszélyességéről szóló állásfoglalás kiadását. Az alperes 2006.01.19-én kelt levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy a kért állásfoglalást nem adja ki, mert annak nyilvánosságra hozatalához az Egészségügyi Miniszter nem járult hozzá.

A felperes keresetében a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 19-20. §-a alapján kérte kötelezni perköltség igény nélkül az alperest a Pszichiátriai és a Neurológiai Szakmai Kollégium által készített az egyes pszichoaktív szerek egészségkárosító hatására vonatkozó állásfoglalás kiadására, azzal, hogy a kért állásfoglalás

közérdekű adat. Hivatkozott a 12/2004. (IV. 7.) AB határozatra és a 227/A/2001. számú ombudsmani állásfoglalásra is.

Az alperes perköltség igény nélkül a kereset elutasítását kérte azzal, hogy a perbeli állásfoglalás a 20/2004. (III. 31.) ESZCSM rendelet 1. § (1) bekezdés és az Avtv. 19-20. §-a alapján nem közérdekű adat, mivel a perbeli állásfoglalást készítő szakmai kollégium az alperes javaslattevő, véleményező és tanácsadó szakmai testülete, ezen javaslatok és vélemények az alperes közfeladatai ellátását elősegítendő belső munkafolyamatok részei, ezért az állásfoglalás nem minősül közérdekű adatnak.

A felperes keresete alapos.

Az 1949. évi XX. törvény /Alkotmány/ 61. § (1) bek. alapján a Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze. Az Avtv. 1. § (1) bek. szerint a törvény célja annak biztosítása, hogy - ha e törvényben meghatározott jogszabály kivételt nem tesz - a közérdekű adatokat mindenki megismerhesse. Az Avtv. 2. § 4. pont szerint közérdekű adat az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, valamint a tevékenységére vonatkozó, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől. Az Avtv. 19. § (1) bek. szerint az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy (a továbbiakban együtt: szerv) a feladatkörébe tartozó ügyekben - így különösen az állami és önkormányzati költségvetésre és annak végrehajtására, az állami és önkormányzati vagyon kezelésére, a közpénzek felhasználására és az erre kötött szerződésekre, a piaci szereplők, a magánszervezetek és -személyek részére különleges vagy kizárólagos jogok biztosítására vonatkozóan - köteles elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását. Az Avtv. 19. § (2) bek. szerint az Avtv. 19. § (1) bekezdésben meghatározott szervek rendszeresen elektronikusan vagy más módon közzéteszik, továbbá erre irányuló igény esetén az Avtv. 20. § rendelkezései szerint hozzáférhetővé teszik a tevékenységükkel kapcsolatos legfontosabb - így különösen a hatáskörükre, illetékességükre, szervezeti felépítésükre, szakmai tevékenységükre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokukban lévő adatfajtákra és a működésükről szóló jogszabályokra, valamint a gazdálkodásukra vonatkozó - adatokat. A tájékoztatás módját, a vonatkozó adatok körét jogszabály is megállapíthatja. Az Avtv. 19. § (3) bek. szerint az Avtv. 19. § (1) bekezdésben említetteknek lehetővé kell tenniük, hogy a kezelésükben lévő közérdekű adatot bárki megismerhesse, kivéve, ha az adatot törvény alapján az arra jogosult szerv állam- vagy szolgálati titokká nyilvánította, illetve ha az nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján minősített adat, továbbá, ha a közérdekű adatok nyilvánosságához való jogot - az adatfajták meghatározásával - törvény honvédelmi, nemzetbiztonsági, bűnüldözési vagy bűnmegelőzési, központi pénzügyi vagy devizapolitikai érdekből, külügyi kapcsolatokra, nemzetközi szervezetekkel való kapcsolatokra, bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárásra tekintettel korlátozza. Az Avtv. 19. § (4) bek. szerint ha törvény másként nem rendelkezik, közérdekből nyilvános adat az Avtv. 19. § (1) bekezdésben meghatározott szervek feladat- és hatáskörében eljáró személy feladatkörével összefüggő személyes adata, továbbá egyéb, közfeladatot ellátó személy e feladatkörével összefüggő személyes adata. Ezen adatok megismerésére e törvénynek a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni. Az Avtv. 19. § (5) bek. szerint ha törvény másként nem rendelkezik, közérdekből nyilvános adat a jogszabály vagy állami, illetőleg helyi önkormányzati szervvel kötött szerződés alapján kötelezően igénybe veendő vagy más módon ki

nem elégíthető szolgáltatást nyújtó szervek vagy személyek kezelésében levő, e tevékenységükre vonatkozó, személyes adatnak nem minősülő adat. Az Avtv. 19/A. § (1) bek. szerint az Avtv. 19. § (1) bekezdésében meghatározott szerv feladat- és hatáskörébe tartozó döntés meghozatalára irányuló eljárás során készített vagy rögzített, a döntés megalapozását szolgáló adat a keletkezésétől számított tíz évig nem nyilvános. Ezen adatok megismerését - az Avtv. 19. § (1) bekezdésében foglaltakat mérlegelve - az azt kezelő szerv vezetője engedélyezheti. Az Avtv. 19/A. § (2)-(3) bek. szerint a döntés megalapozását szolgáló adat megismerésére irányuló igény - az Avtv. 19/A. § (1) bekezdésben meghatározott időtartamon belül - a döntés meghozatalát követően akkor utasítható el, ha az adat megismerése a szerv törvényes működési rendjét vagy feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, így különösen az adatot keletkeztető álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését veszélyeztetné. Jogszabály egyes adatok megismerhetőségének korlátozására az Avtv. 19/A. § (1) bekezdésben meghatározottnál rövidebb időtartamot állapíthat meg. Az Avtv. 20. § (1) bek. szerint a közérdekű adat megismerése iránt bárki - szóban, írásban vagy elektronikus úton - igényt nyújthat be. Az Avtv. 20. § (2) bek. szerint a közérdekű adat megismerésére irányuló igénynek az adatot kezelő szerv az igény tudomására jutását követő legrövidebb idő alatt, legfeljebb azonban 15 napon belül tesz eleget. Az Avtv. 20. § (3) bek. szerint az adatokat tartalmazó dokumentumról vagy dokumentumrészről, annak tárolási módjától függetlenül az igénylő másolatot kaphat. Az adatot kezelő szerv kizárólag a másolat készítéséért - legfeljebb az azzal kapcsolatban felmerült költség mértékéig terjedően - állapíthat meg költségtérítést, amelynek összegét az igénylő kérésére előre közölni kell. Az Avtv. 20. § (4) bek. szerint ha a közérdekű adatot tartalmazó dokumentum az igénylő által meg nem ismerhető adatot is tartalmaz, a másolaton a meg nem ismerhető adatot felismerhetetlenné kell tenni. Az Avtv. 20. § (5) bek. szerint az adatigénylésnek közérthető formában és - amennyiben az aránytalan költséggel nem jár - az igénylő által kívánt technikai eszközzel, illetve módon kell eleget tenni. Az adatigénylést nem lehet elutasítani arra való hivatkozással, hogy annak közérthető formában nem lehet eleget tenni. Az Avtv. 20. § (6) bek. szerint az igény teljesítésének megtagadásáról, annak indokaival együtt, 8 napon belül írásban vagy - amennyiben az igényben elektronikus levelezési címét közölte - elektronikus úton értesíteni kell az igénylőt. Az Avtv. 21. § (1) bek. szerint ha a közérdekű adatra vonatkozó igényét nem teljesítik, az igénylő a bírósághoz fordulhat. Az Avtv. 21. § (2) bek. szerint a megtagadás jogszerűségét és megalapozottságát az adatot kezelő szerv köteles bizonyítani. Az Avtv. 21. § (7) bek. szerint ha a bíróság a kérelemnek helyt ad, határozatában az adatkezelő szervet a kért közérdekű adat közzlésére kötelezi.

A szakmai kollégiumokról szóló 20/2004. (III. 31.) ESzCsM rendelet (R.) 1. § (1) bek. szerint az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter (a továbbiakban: miniszter) legmagasabb szintű javaslattevő, véleményező és tanácsadó szakmai testületeként az adott szakterületen szakmai kollégiumok működnek. Az R. 1. § (2) bek. szerint az orvostudomány területén orvosi szakmai kollégium működik. Az egészségügyi informatikai, a klinikai szakpszichológiai, valamint az egészségügyi szakdolgozói területen nem orvosi szakmai kollégium működik. Az R. 1. § (3) bek. szerint a szakmai kollégiumok működtetési költségeit az Egészségügyi Szociális és Családügyi Minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) biztosítja. A szakmai kollégiumok működtetése magában foglalja különösen az elhelyezésnek, az adminisztratív munkaerőnek és minden egyéb - a szakmai kollégiumok tevékenységének ellátásához szükséges - személyi és tárgyi feltételnek a folyamatos biztosítását. Az R. 1. § (4) bek. szerint a szakmai kollégiumok szakterület szerinti elnevezését és létszámát az adott szakterületen működő szakmai szervezetek javaslatának figyelembevételével a miniszter határozza meg. A szakmai kollégiumok szakterület szerinti elnevezését és létszámát, valamint kötelezően létrehozandó szakcsoportjaikat, az orvosi szakmai kollégiumok tekintetében az 1. számú melléklet tartalmazza. Az R. 2. § (1)-(2) bek. szerint az 1. §

(2) bekezdése szerinti szakmai kollégiumok 4 évre választják tagjaikat. A szakmai kollégium elnökét a kollégium tagjai közül a miniszter kéri fel. A szakmai kollégium tagjai közül titkárt választ. A titkár és az elnök olyan személy lehet, aki a szakmai kollégium tevékenységével elsődlegesen érintett területen, közalkalmazotti jogviszonyban, munkaviszonyban, illetve munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban legalább heti 36 órában dolgozik. Az R. 2. § (3) bek. szerint a szakmai kollégium kidolgozza és elfogadja ügyrendjét, továbbá éves munkatervét, és ezeket eljuttatja a miniszter, és a Kollégiumi Elnökök Testülete (a továbbiakban: KET) részére. A szakmai kollégium ügyrendjét a miniszter hagyja jóvá. Az R. 2. § (7) bek. szerint a szakmai kollégium tevékenységéről a miniszternek évente, minden év január 31-éig szakmai beszámolót készít. Az R. 2. § (8) bek. szerint a szakmai kollégium az Avtv.-ben és az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvényben foglalt rendelkezéseknek megfelelően jár el minden döntést igénylő ügyben. Az R. 4. § (3) bek. szerint az orvosi szakmai kollégium a miniszter és a minisztérium felkérésére az egészségügy területén bármely szakmai kérdésben véleményt nyilvánít, és ellátja a felkérésben foglalt feladatokat. Az R. 6. § (1) bek. szerint az orvosi szakmai kollégium tagjait - a (3)-(4) bekezdésben foglalt kivétellel a MOK, az adott szakterületen működő tudományos társaságok, valamint az orvostudományi képzést folytató egyetemek által jelölt személyek, mint Választó Szerv választják maguk közül. Az R. 20. § (1) bek. szerint a kollégiumok szakmai tevékenységének összehangolásáról a KET gondoskodik. A KET-et az Egészségügyi Tudományos Tanács (a továbbiakban: ETT) koordinálja. Az R. 1. számú melléklete nevesíti a Neurológiai Szakmai Kollégiumot és a Pszichiátriai Szakmai Kollégiumot.

Az Alkotmányhoz és az Avtv.-hez fűzött kommentár szerint a közérdekű adatokhoz való hozzáférés a közéletben való részvétel egyik feltétele. A közérdekű információhoz való szabad hozzáférés lehetővé teszi a választott testületek, a végrehajtó hatalom, a közigazgatás jogszerűségének és hatékonyságának ellenőrzését. A közhatalmi döntésalkotásra, az ügyek intézésére gyakorolt állampolgári ellenőrzés és befolyás csak akkor lehet hatékony, ha az illetékes szervek felfedik a szükséges információkat. Az Avtv. az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv és személy általános kötelezettségeként írja elő, hogy a feladatkörükbe tartozó ügyekben segítsék elő a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását. A perbeli állásfoglalás az alperes tevékenységével kapcsolatos, az alperes birtokában lévő adat. Az Avtv. szerint a közérdekű adathoz való hozzáférés lehetősége alanyi jog, tekintettel arra, hogy a közfeladatot ellátó szervezeteknek lehetővé kell tenniük, hogy a kezelésükben lévő közérdekű adatot bárki megismerhesse. Az Avtv. megengedi, hogy a kérelmező ne csupán közérdekből, hanem saját jogos érdekei érvényesítése vagy csoportérdek megvalósítása céljából kezdeményezze a közérdekű adat megismerését. Az Avtv. szerint a közérdekű adatok megismerésének azonban korlátai is vannak. Az Avtv. szerint a közfeladatot ellátó szervezeteknek lehetővé kell tenniük, hogy a kezelésükben lévő közérdekű adatot bárki megismerhesse, kivéve, ha az adott törvény alapján az arra jogosult szerv állam vagy szolgálati titokká nyilvánította, továbbá ha a közérdekű adatok nyilvánosságához való jogot - az adatfajták meghatározásával - törvény honvédelmi, nemzetbiztonsági, bűnüldözési vagy bűnmegelőzési, központi pénzügyi vagy devizapolitikai érdekből, külügyi kapcsolatokra, nemzetközi szervezetekkel való kapcsolatokra, bírósági eljárásra tekintettel korlátozza, továbbá ha az Avtv. másként nem rendelkezik, a belső adat a kezelését követő harminc éven belül nem nyilvános. A közérdekű adat ezen korlátozásokat kivéve nyilvános. Kérelemre a szerv vezetője az adatok megismerését e határidőn belül is engedélyezheti. Az Alkotmánybíróság a 12/2004. (IV. 7.) AB határozatában (a továbbiakban: ABh.) mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapított meg, mert a törvényhozó nem biztosította azokat a jogállami garanciákat, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a döntés-előkészítő és a belső használatú

adatokkal kapcsolatban csak az alkotmányosan elfogadható mértékben korlátozza a jogalkotó a közérdekű adatok megismeréséhez való alapvető jogot. Az Avtv. ezt a tárgykört az ABh.-ban meghatározott követelményeknek megfelelően szabályozza újra. Az Avtv. pontosítja a közérdekű adat és a közérdekből nyilvános adat fogalmának meghatározását, ehhez kapcsolódva tisztázza az állami, önkormányzati vagy egyéb, jogszabályban meghatározott közfeladatot ellátó szerv vagy személy feladat- és hatáskörében eljáró személy e feladatkörével összefüggő adataira vonatkozó szabályozást, valamint egyértelműsíti az adatvédelmi biztosnak a közérdekből nyilvános adatokkal összefüggő hatáskörét. A közérdekű adat e minősége nem függ az adatkezelés módjától, az adat önálló vagy gyűjteményes jellegétől: minden, állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, valamint a tevékenységére vonatkozó, bármilyen adathordozón - ideértve terjedelmétől függetlenül minden dokumentumot - rögzített információ vagy ismeret közérdekű adatnak minősül. Az ABh. nem tekintette alkotmányellenesnek a döntés-előkészítő és belső használatú adatok automatikus, külön minősítési eljárás nélküli nyilvánosságkorlátozását. A határozat szerint ugyanakkor biztosítani kell ezen adatok esetében is „a nyilvánosságkorlátozás feletti érdemi és hatékony bírói jogorvoslati lehetőséget, melynek a formai kritériumok vizsgálatán túlmenően ki kell terjednie a nyilvánosságkorlátozás indokoltságának tartalmi vizsgálatára”. A törvény tartalmi meghatározást ad az automatikus nyilvánosságkorlátozás alá eső adatok körére, amikor az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy feladat- és hatáskörébe tartozó döntés meghozatala előtt készített vagy rögzített, a döntés megalapozását szolgáló adatok esetében a keletkezésüktől számított tíz évig ad lehetőséget az adatok megismerésének korlátozására. A „döntés megalapozását szolgáló” fordulat az adat készítése vagy rögzítése céljára utal, vagyis az Avtv. új 19/A. §-ának alkalmazhatósága nem függ attól, hogy ténylegesen születik-e döntés az azt megalapozó adatok alapján. A tízéves védelmi idő letelte előtt az adatot kezelő szerv vezetője engedélyezheti az adat megismerését. A döntés meghozatalát követően azonban a megismerésre irányuló igény elutasítására a szerv vezetőjének a törvény szerint csak akkor van lehetősége, ha - figyelemmel az Avtv. 21. § (2) bekezdésére - bizonyítani tudja, hogy az adat megismerése a szerv törvényes működési rendjét vagy feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, így különösen az adatot keletkeztető álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését veszélyeztetné. Az Avtv. lehetőséget ad arra, hogy jogszabály egyes adatok megismerését a főszabályként érvényesülő tízéves időtartamnál rövidebb időkorlattal tegye lehetővé. Mivel a rövidebb időkorlát alsó határát a törvény nem határozza meg, jogszabály úgy is rendelkezhet, hogy egyes, döntés megalapozását szolgáló adatok a keletkezésüket követően azonnal megismerhetőek. A közérdekű adat megismerése iránt bárki bármilyen formában igényt nyújthat be, amelynek teljesítését, a közérdekű adat hozzáférhetővé tételét csak az Avtv.-ben meghatározott esetekben lehet elutasítani.

Az Avtv. 21. § (2) bekezdés alapján jelen perben az alperesnek kellett bizonyítania azt, hogy a felperesi keresetben kért állásfoglalás közlésének a megtagadása jogszerű és megalapozott volt. A bíróság a bizonyítási teherről tájékoztatta az alperest, és felhívta nyilatkozata megtételére. Az alperes ezt követően a korábban már benyújtott nyilatkozatát nyújtotta be ismét. Az alperes a perben nem bizonyította, hogy intézkedése jogszerű és megalapozott volt. Az alperes által hivatkozott jogszabály szerint a perbeli szakmai kollégiumokban melyek működéséhez a költségvetési feltételeket az alperes biztosítja nem kizárólag az alperessel köztisztviselői jogviszonyban álló szakértő személyek dolgoznak, állásfoglalásuk szakértői véleménynek tekinthető, ezáltal ez nem csak az alperesi döntés előkészítési folyamat részének minősül. Az Alkotmány 70/D. § (1) bek. szerint a Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez. A per adatai alapján megállapítható volt, hogy a kért állásfoglalás olyan információkat

Fővárosi Bíróság
21. P. 20.825/2006/6.

6

~~tartalmaz, amely az egészséggel kapcsolatos és a társadalom széles körét érintheti, ezért az Alkotmány 70/D. § (1) bek.-re figyelemmel nyomós közérdek tűződik ahhoz, hogy annak tartalma széles körben megismerhetővé váljon. Mindezek alapján a bíróság a felperes keresetének megfelelően kötelezte az alperest az állásfoglalás közzlésére.~~

Az alperes pervesztes lett azonban a felperesnek perköltség igénye nem volt, ezért a bíróság a Pp. 78. § (2) bek. alapján mellőzte a perköltségről rendelkezést. A felperes illetékmentessége miatt le nem rótt kereseti illetéket az alperes illetékmentessége miatt a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés és 14. § alapján az Állam viseli.

A bíróság a Pp. 220. § (3) bek. alapján tájékoztatta a feleket, hogy mely esetekben kérhetik közösen a fellebbezés tárgyaláson kívül történő elbírálását és mely esetekben kérhetik külön is, hogy a fellebbezést a másodfokú bíróság tárgyaláson bírálja el.

Budapest, 2006. június 02.

dr. Mártonyi Krisztina sk.
bíró

A kiadmány hitelűl:

Ügykezelő

Az ítélet másba foglalva és leírva: 2006.06.17.